

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ
«03» лютого 2022 р.
(протокол № 1, п. 4)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ЧТЕІ ДТЕУ
№ 14 від «03» лютого 2022 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ
В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ
ІНСТИТУТІ ДЕРЖАВНОГО ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дистанційне навчання в Чернівецькому торговельно-економічному інституті Державного торговельно-економічного університету (далі – Положення) є невід’ємною складовою системи управління якості Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету (Далі – ЧТЕІ ДТЕУ, Інститут).

1.2. Дане Положення розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення України про дистанційне навчання (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України №466 від 25.04.2013), Положення про організацію освітнього процесу студентів в ЧТЕІ ДТЕУ, внутрішніх положень ЧТЕІ ДТЕУ та інших нормативно-правових актів.

1.3. Положення визначає основні засади організації та провадження освітнього процесу для здобувачів (всіх рівнів) вищої освіти за допомогою використання дистанційних технологій.

1.4. Метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми рівнями відповідно до затверджених стандартів вищої освіти; за програмами підготовки громадян до вступу у навчальні заклади та підвищення професійної кваліфікації.

1.5. Завданням дистанційного навчання в ЧТЕІ ДТЕУ є забезпечення здобувачам вищої освіти можливості реалізації конституційного права на здобуття освіти та професійної кваліфікації, підвищення кваліфікації.

1.6. Проведення освітнього процесу в дистанційній формі здійснюється з використанням можливостей корпоративної платформи дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ (системи Moodle).

1.7. У цьому Положенні терміни і поняття вживаються у таких значеннях:

дистанційна форма здобуття освіти - це індивідуалізований процес здобуття освіти, що відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, що функціонує на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;

асинхронний режим - взаємодія між суб’єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою у часі, застосовуючи при цьому електронну пошту, форум, соціальні мережі тощо;

веб-ресурси навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), у тому числі дистанційні курси – систематизоване зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів; веб-середовище дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ системно організована сукупність веб-ресурсів навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), програмного забезпечення управління веб-ресурсами, засобів взаємодії суб’єктів дистанційного навчання та управління дистанційним навчанням;

інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання в ЧТЕІ ДТЕУ – це технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-

ресурсів (електронних ресурсів) навчальних дисциплін (компонент освітніх програм), а також забезпечення організації і супроводу освітнього процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів інформаційно-комунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернету;

психолого-педагогічні технології дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ – система засобів, прийомів, кроків, послідовне здійснення яких забезпечує виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості;

синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої всі учасники одночасно перебувають у веб-середовищі дистанційного навчання (чат, аудіо-, відеоконференція, соціальні мережі тощо);

система управління веб-ресурсами навчальних дисциплін (компонент освітніх програм) ЧТЕІ ДТЕУ – програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів дистанційного навчання до цих веб-ресурсів;

система управління дистанційною формою здобуття освіти в ЧТЕІ ДТЕУ – програмне забезпечення, призначене для організації освітнього процесу та контролю за навчанням через Інтернет та/або локальну мережу;

суб'єктами дистанційної форми здобуття освіти є учасники освітнього процесу ЧТЕІ ДТЕУ;

технології дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ – комплекс освітніх технологій, включаючи психолого-педагогічні та інформаційно-комунікаційні, що надають можливість реалізувати процес дистанційного навчання.

2. РЕАЛІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

2.1. Дистанційні технології навчання в ЧТЕІ ДТЕУ використовуються для провадження в інституційній формі здобуття освіти в контексті його окремої складової або як елементу очної (денної) та заочної форми.

2.2. Освітній процес за інституційною (дистанційною) формою здобуття освіти в ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється за акредитованими освітніми програмами в межах ліцензованого обсягу.

2.3. Обсяг, структура і якість знань, умінь та навичок, що формуються під час дистанційної форми здобуття освіти, мають відповідати вимогам стандарту вищої освіти спеціальності для певної освітньої програми.

2.4. Строк навчання здобувачів вищої освіти за інституційною (дистанційною) формою здобуття освіти в ЧТЕІ ДТЕУ затверджується Вченою Радою ДТЕУ та має бути не меншим, ніж за інституційною (денною) формою здобуття освіти за відповідною освітньою програмою.

2.5. Рішення щодо використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі приймається вченою радою ЧТЕІ ДТЕУ.

3. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗА ІНСТИТУЦІЙНОЮ (ДИСТАНЦІЙНОЮ) ФОРМОЮ НАВЧАННЯ

3.1. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає: апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління навчальним процесом та необхідні види навчальної взаємодії між

суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах; інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання навчального закладу цілодобовий доступ до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації навчального процесу у синхронному та асинхронному режимах; програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання та містять: методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо; документи планування навчального процесу (навчальні програми, навчально-тематичні плани, розклади занять); відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; мультимедійні лекційні матеріали; термінологічні словники; практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання; пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем; ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії; дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм; інші ресурси навчального призначення. Перелік веб-ресурсів навчальних дисциплін (програм), необхідних для забезпечення дистанційного навчання, визначається залежно від профілю навчальної дисципліни.

Для забезпечення дистанційного навчання студентів та слухачів Інститут використовує власні веб-ресурси або інші відкриті веб-ресурси.

3.2. Дистанційне навчання в ЧТЕІ ДТЕУ здійснюється за такими формами:

- навчальні заняття;
- самостійна робота;
- практична підготовка;
- контрольні заходи.

3.3. Основними видами навчальних занять за дистанційною формою навчання є: лекція; лабораторне, практичне, семінарське, індивідуальне заняття; консультація.

3.4. Лекція / консультація: навчальні заняття проводяться зі студентами (слухачами) дистанційно у синхронному або асинхронному режимі.

3.5. Отримання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно, забезпечується передачею відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації у синхронному або асинхронному режимі.

3.6. Практичне заняття, яке передбачає виконання практичних (контрольних) робіт, проходить дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.7. Лабораторне заняття проводиться дистанційно з використанням можливостей відповідних віртуальних тренажерів і лабораторій.

3.8. Організація освітнього процесу за дистанційною формою може здійснюватися шляхом проведення вебінарів, відеоконференцій, виконання проєктів у групах, ділових ігор тощо у синхронному або асинхронному режимі, що визначається робочою програмою дисципліни.

3.9. Практична підготовка студентів ЧТЕІ ДТЕУ, які навчаються за дистанційною формою навчання, проводиться за окремо затвердженою програмою.

3.10. Контрольні заходи з навчальної дисципліни при здійсненні підготовки фахівців за дистанційною формою навчання у ЧТЕІ ДТЕУ можуть здійснюватися відповідно до прийнятого рішення дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема, відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення автентифікації того, хто навчається, або ж очно.

3.11. Атестація здобувачів, які навчаються за інституційною (дистанційною) формою навчання здійснюється відповідно до Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію з атестації у ЧТЕІ ДТЕУ.

4. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ВИКОРИСТАННЯМ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

4.1. Організація освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання здійснюється посередництвом інформації, розташованої у віртуальному навчальному середовищі корпоративної платформи дистанційного навчання з залученням інших програмних продуктів.

4.2. Формування змісту обсягів, структури програми дисциплін (компоненти освітньої програми), умінь та навичок студента має відповідати вимогам затвердженого МОН України для спеціальності стандарту вищої освіти та освітній програмі.

4.3. У ЧТЕІ ДТЕУ використання дистанційних технологій навчання є елементом освітнього процесу та можуть використовуватися для методичного та дидактичного забезпечення самостійної роботи, контрольних заходів, а також при проведенні навчальних занять.

4.4. На етапі навчального процесу науково-педагогічні та педагогічні працівники забезпечують здобуття студентами знань, умінь і навичок у обраній предметній області, а також надають можливість інтелектуального, духовного та естетичного розвитку особистості. Викладач у процесі проведення дистанційного навчання курує студентів відповідно до навчального навантаження та виконує такі функції:

реалізує навчальні заходи, заплановані у межах змісту відповідного електронного курсу на постійній взаємодії учасників навчального процесу, що спрямовані на засвоєння здобувачами знань та оволодіння ними вміннями і практичними навичками;

організовує безперервний зворотній зв'язок зі здобувачами;

організовує процес навчання, інформує здобувачів вищої освіти про проведення занять;

слідкує за якістю навчання та своєчасно коригує зміст навчальних дисциплін;

своєчасно взаємодіє із співробітниками Інституту, які забезпечують організаційне, адміністративне та технологічне супроводження процесу дистанційного навчання.

4.5. Навчання осіб із особливими потребами (у тому числі з порушеннями зору, слуху, опорно-рухового апарату, психічними розладами) у ЧТЕІ ДТЕУ передбачає можливість провадження на корпоративній платформі дистанційного навчання і може бути адаптована до потреби таких громадян.

4.6. При успішному виконанні програми дистанційного навчання у повному обсязі та отриманні за результатами підсумкового контролю позитивної оцінки здобувач вищої освіти отримує документ (сертифікат чи посвідчення).

4.7. Усі контрольні заходи можуть здійснюватись дистанційно з використанням можливостей інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема відеоконференц-зв'язку за умови забезпечення аутентифікації того, хто навчається, або очно.

4.8. Обрахування робочого часу за видами навчальної роботи за допомогою корпоративної платформи дистанційного навчання, встановлюється відповідно до затверджених норм часу.

5. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

5.1. Науково-методичне забезпечення дистанційного навчання включає: методичні (теоретичні та практичні) рекомендації щодо розроблення та використання педагогічно-психологічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання;

критерії, засоби і системи контролю якості дистанційного навчання; змістовне, дидактичне та методичне наповнення веб-ресурсів (дистанційних курсів) навчального плану/навчальної програми підготовки;

комплекси навчально-методичних матеріалів окремих курсів, на основі яких реалізується дистанційне навчання, і якими забезпечуються здобувачі;

електронну бібліотеку, як необхідний ресурс інформаційного середовища дистанційного навчання;

сайт відділу супроводу дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ як основний елемент оперативного інформаційного середовища дистанційного навчання.

5.2. Програмно-технічне забезпечення дистанційного навчання включає: систему загального та спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання;

систему технічного забезпечення інформаційно-комунікаційних технологій; систему супроводу технологічних засобів дистанційного навчання.

5.3. Кадрове забезпечення навчання з використанням дистанційних технологій у ЧТЕІ ДТЕУ включає викладачів-тьюторів, веб-дизайнерів і технічних адміністраторів.

5.4. Підготовка викладачів-тьюторів здійснюється за окремими програмами, розробленими фахівцями дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ.

5.5. Системотехнічне забезпечення дистанційного навчання включає: апаратні засоби (персональні комп'ютери, мережеве обладнання, джерела безперебійного живлення, сервери, обладнання для відеоконференц-зв'язку тощо), що забезпечують розроблення і використання веб-ресурсів навчального призначення, управління освітнім процесом та необхідні види навчальної взаємодії між суб'єктами дистанційного навчання у синхронному й асинхронному режимах;

інформаційно-комунікаційне забезпечення із пропускнуою здатністю каналів, що надає всім суб'єктам дистанційного навчання ЧТЕІ ДТЕУ цілодобовий доступ

до веб-ресурсів і веб-сервісів для реалізації освітнього процесу у синхронному та асинхронному режимах;

програмне забезпечення загального та спеціального призначення (у тому числі для осіб з особливими потребами), яке має бути ліцензійним або побудованим на програмних продуктах з відкритими кодами;

5.6. Веб-ресурси навчальних дисциплін (програм), що необхідні для забезпечення дистанційного навчання, можуть містити:

методичні рекомендації щодо їх використання, послідовності виконання завдань, особливостей контролю тощо;

документи планування освітнього процесу (навчальні програми, тематичні плани дисциплін, розклади занять);

відео- та аудіозаписи лекцій, семінарів тощо; мультимедійні лекційні матеріали; термінологічні словники;

практичні завдання із методичними рекомендаціями щодо їх виконання; віртуальні лабораторні роботи із методичними рекомендаціями щодо їх виконання;

віртуальні тренажери із методичними рекомендаціями щодо їх використання;

пакети тестових завдань для проведення контрольних заходів, тестування із автоматизованою перевіркою результатів, тестування із перевіркою викладачем;

ділові ігри із методичними рекомендаціями щодо їх використання; електронні бібліотеки чи посилання на них; бібліографії;

дистанційний курс, що об'єднує зазначені вище веб-ресурси навчальної дисципліни (програми) єдиним педагогічним сценарієм;

інші ресурси навчального призначення.

5.7. Для організації та управління навчанням з використанням дистанційних технологій у ЧТЕІ ДТЕУ використовується система спеціального програмного забезпечення дистанційного навчання (далі — Система СПЗ ДН), що розміщується на сервері Центру інформаційних технологій та адмініструється його співробітниками.

5.8. Для забезпечення якісного дистанційного навчання здобувачів ЧТЕІ ДТЕУ може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші існуючі веб-ресурси.

5.9. Система СПЗ ДН забезпечує виконання таких функцій:

реєстрація здобувачів;

ведення, зберігання та надання оперативної, поточної і підсумкової інформації про діяльність викладачів-тьюторів;

управління діяльністю груп здобувачів;

організація спілкування між здобувачами та викладачами;

програмне забезпечення процесу комп'ютерного тестування;

захист та управління доступом до інформаційних ресурсів, що використовуються під час навчання у ЧТЕІ ДТЕУ.

5.10. ЧТЕІ ДТЕУ санкціонує і забезпечує доступ здобувача до Системи СПЗ ДН.

5.11. Матеріально-технічне забезпечення дистанційного навчання у ЧТЕІ ДТЕУ включає приміщення, що обладнані комп'ютерною технікою, мережевим обладнанням, відеотехнікою, мультимедійною технікою із забезпеченням доступу до мережі Інтернет.